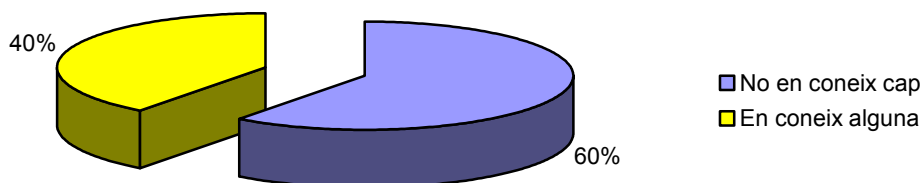

ÍTEM 2:

No hi ha diferències importants en les respostes respecte l'edat ni el sexe dels entrevistats. Per exemple, no saben cap dita 9 dones de la franja de 50 a 54 anys i tampoc en saben cap, 8 dones de la franja de 70 a 74 anys.

Hi ha un 60% dels enquestats que no coneixen cap dita, dels quals un 57% són homes i un 62%, dones.

PERSONES QUE NO CONEIXEN CAP DITA

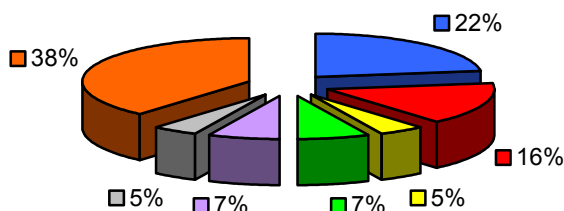

S'han recopilat 24 dites diferents. La dita més coneguda, curiosament, és la que vam donar com a exemple, "Qui no es banya per Sant Joan, no es banya en tot l'any" (22% dels enquestats).

A continuació es relacionen les 24 dites numerades per després poder representar-les en la gràfica. Les dites que són conegudes per més d'una persona apareixen en diferents colors i la resta de dites, conegudes per una sola persona, apareixen en negre.

1. Qui no es banya per Sant Joan (a la mar), no es banya en tot l'any.
2. Sant Joan eixerit, dis-me l'ofici del meu marit.
3. Lo dia de Sant Joan, lo dia més llarg de l'any.
La nit de Sant Joan és la més curta de l'any.
4. Sant Joan va nàixer al minvant.
5. Si et banyes per Sant Joan, et banyes tot l'any.
6. Si et banyes los peus per Sant Joan, tindràs sort per a tot l'any.
7. Per a Sant Joan los trastes al fogueram.
8. Per Sant Joan, lo dia més gran.
9. Si per Sant Joan plou, quaranta dies també plou.
10. Fred a Nadal i calor per Sant Joan, salut per a tot l'any.
11. Qui a Sant Joan no es banya, la sort no l'acompanya.
12. A sant Joan si vas a la plana, i veus una oliva aquí, una oliva allà,
vés-te'n cap a casa que oli hi haurà.
13. Per Sant Joan, un pas de gegant.
14. Per Sant Joan, lo primer bany.
15. Per Sant Joan garbes al camp.
16. Per Sant Joan anaven a la coca i al ball.
17. A Sant Joan arribarem i figues menjarem
18. Sant Joan de la capa gran sempre està torejant.
19. Si menges caragols per Sant Joan, tocaràs diners tot l'any.
20. La coca de Sant Joan és la més bona de l'any.
21. Sant Joan ha arribat, la primavera ha passat.
22. Els focs de Sant Pere salta'ls per darrere i els de Sant Joan, salta'ls per davant.
23. A sant Joan van i van i vénen, a sant Joan van i vénen i se'n van.
24. De sant Pere a Sant Joan, no faigues l'erada molt gran.

DITES RECOPILADES

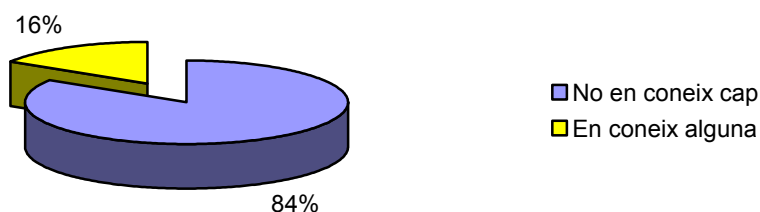

- 1. Qui no es banya per Sant Joan (a la mar), no es banya en tot l'any. (10 persones)
- 3. El dia de Sant Joan, lo dia més llarg de l'any. La nit de Sant Joan és la més curta de l'any. (7 persones)
- 4. Sant Joan va nèixer al minvant. (2 persones)
- 11. Qui a Sant Joan no es banya, la sort no l'acompanya. (3 persones)
- 13. Per Sant Joan, un pas de gegant. (3 persones)
- 14. Per Sant Joan, lo primer bany. (2 persones)
- RESTA 17 dites (cada dita, 1 persona)

ÍTEM 4:

Tot i que a la introducció havíem comentat que l'edat i el sexe no eren determinants a l'hora d'extraure conclusions, en aquesta pregunta sí que ens ha semblat interessant destacar que només ha estat contestada per un 16,2% dels enquestats. Del total de persones que han contestat, només un 11% han estat homes i un 89%, dones. A més, un 89% són persones menors de 70 anys. La majoria de les persones que han respost són pageses o mestresses de casa. De les 18 persones que recordaven alguna història, 16 són d'Alcanar i 2 de les Cases.

CONEIXEN ALGUNA HISTÒRIA O CONTE

- No en coneix cap
- En coneix alguna

A continuació es relacionen les diferents històries recollides:

1. S'agafaven unes carxofes i s'hi posava dins un paperet, en lo nom dels xics que t'agradaven. Lo que no es cremava, en aquell te casaves. "En mi, la va encertar".
Dona, 69 anys, modista. Alcanar.

Posaves lo nom a les carxofes de qui a tu t'agradava i en ser el demà, la que s'obria era qui t'estimava.

Dona, 66, mestressa, Alcanar

2. Ficaves un paper en lo nom del xic que volies, en sal baix del llit. Si en ser el demà no s'havia fus la sal, aquell seria lo teu nòvio.
Dona 65 anys, pagesa, Alcanar
3. Banyar-te los peus la nit de Sant Joan dóna sort.
Anaven a la platja a banyar-se els peus.
Dona, 63 anys, hostaleria, Alcanar
Dona, 50, educadora, Alcanar
Dona, 61, pagesa, Alcanar
Dona, 80 anys, pagesa, Alcanar
Home, 59, pagès, Alcanar
4. Trencaven un ou en un plat i la forma de l'ou que sortia seria l'ofici del seu marit i dien: "Sant Joan eixerit, dis-me l'ofici del meu marit"
Dona, 60 anys, educadora social, Alcanar
5. Tots los desitjos se complixen.
Dona, 60 anys, educadora social, Alcanar
Dona, 56, pagesa, les Cases
6. Després de la “verbena” de matinada anaven a banyar-se per alliberar els mals esperits.
Home, 71 anys, mecànic, Alcanar.
7. Qui naix per Sant Joan pot curar.
Dona, 50, pagesa, Alcanar
8. Si posaves un ciri a les dotze de la nit i tu volies un xic i ell a tu, se veia la seua cara.
Dona, 61, pagesa, Alcanar
9. Si agafaves una carabassa i en un paper apuntaves la persona que volies i ho dixaves tota la nit baix del llit, se feia el teu nòvio.
Dona, 58, pagesa, Alcanar
10. Ans dien que la nit de Sant Joan era una nit màgica. Que si encenies una espelma al mar i demanaves un desig, se complia.
Dona, 54, mestra, Alcanar
11. La nit de Sant Joan diu la llegenda que els mariners no sortien a la mar perquè dien que agafarien calaveres en la xarxa.
Dona, 63, remendadora, les Cases d'Alcanar
12. Se ficava una carxofa baix del llit i en ser el demà estava florida.
Dona, 73, mestressa, Alcanar
13. La nit de Sant Joan no es podia enfadar ningú.
Dona, 52, mestressa, Alcanar
14. Aquest conte no va ser recollit en l'enquesta, sinó que ho ha estat a través d'una activitat de classe de llengua catalana. Els alumnes havien de preguntar contes populars canareus als iaïos, pares, tiets... Aquest conte va ser explicat per la iaia d'una alumna que a l'hora de fer l'enquesta va dir que no en recordava cap.

El xiquet i la figuera

Hi havia una vegada un xiquet que tenia cinc anys i son pare tenia una finca de figueres, però un dia mentre passejava per allí va vore una figuera que li va cridar l'atenció, i li va preguntar:

- Com és que brilles tant?- Però allò sorprenent va ser que la figuera li va contestar:
- Perquè sóc màgica.- Lo xiquet se va quedar en una cara de sorprés que va començar a córrer.

Al dia següent lo xiquet va tornar, però quan la figuera li va parlar ja no va arrancar a córrer, tot al contrari, es va quedar a parlar en ella, i va descobrir que la figuera la nit de sant Joan se moriria.

Quan va arribar la nit de sant Joan lo xiquet va anar a dormir al costat de la figuera màgica i a mitjan nit hi va haver una brillantor que el va despertar. Era l'esperit de sant Joan que com lo xiquet no volia que es morgués la figuera s'hi va aparéixer, i l'esperit va dir al xiquet:

- Si ans que acabe la nit poses una llagó de figuera al costat de la figuera màgica creixerà més i també serà màgica.

I el xiquet així ho va fer, va anar a casa seua i va plantar la llagó. En ser el demà quan es va despertar, la figuera màgica estava morta però la llagó que ell havia plantat havia crescut i des d'allavons va regar i cuidar la figuera tots els dies. I conte contat, conte acabat.

Dona, 63, Alcanar

15. Tradicions del Marroc

Dins del Treball de Síntesi els alumnes de 1r d'ESO havien de treballar diferents activitats sobre la festa de Sant Joan. Una de les activitats de l'àrea de llengua catalana era: "A hores d'ara ja saps que la festa de Sant Joan és d'origen precristià, i per tant també se celebra en països on dominen altres religions diferents. Demana a algun company del centre com se celebra el solstici d'estiu en els pobles veïns del Magrib."

De les respostes d'aquesta activitat hem fet el següent buidatge:

- Al Marroc, un dia abans, al matí, es tira aigua des del terrat per a banyar-se i, al dia següent, abans d'encendre la foguerada, mengen creps amb pollastre i llentilles i també "tagin". La gent balla i salta la foguerada. (Farid Mourtadi de Beni Mellal)
- La tradició és molt semblant a la d'Alcanar. Agafen fustes velles de casa i les fustes i caixes del carrer i així fan neteja perquè, com que no tenen cotxes (i de taxis n'hi ha molt pocs) i la deixalleria està molt lluny del poble, i no hi ha servei públic de recollida, han de llençar durant tot l'any les fustes al carrer. Llavors busquen un lloc gran i sense plantes per fer el foc (sovint una plaça), l'encerclen amb pedres i allí fan la foguerada i també la salten. Més tard van els bombers i hi tiren aigua per apagar la foguerada i llavors els xiquets es banyen. Per Sant Joan es menja cous-cous d'arròs i només les dones se'l poden menjar amb les mans, perquè elles són més educades i en saben, i els homes no en saben. Amb el cous-cous fan una bola d'arròs boníssima. Només els adults poden tirar petards. Només es fa una foguerada per a tot el poble, primer petita perquè puguin saltar-la els nens i després tan gran que il·lumina tota la ciutat. (Anwar El Khattabi de Fez).
- Un dia abans la gent puja al terrat per a tirar aigua als que passen pel carrer. A la nit es fa la foguerada, i els joves la salten, juguen i fan música. Els homes munten a cavall i fan una cursa, i quan acaba la cursa llavors tiren trets a l'aire. (Hasnae Hakmaoui d'Ain Lahar)

ÍTEM 10:

No es poden extraure percentatges perquè hi ha enquestats que han contestat més d'una opció. Però és evident que majoritàriament, tant els homes com les dones, les opcions que més han triat són el foc i el ball. Les altres opcions recollides es poden observar a la gràfica.

